

» Nastřelení způsobené gumovou střelou

Semináře sdružení Lex jsou otevřeny pro členy i veřejnost a vždy se týkají nějakého zajímavého střeleckého tématu. Tentokrát nám v brněnském Ústavu soudního lékařství přednášel jeho přednosta profesor Miroslav Hirt o problematice střelných poranění.

Existuje mnoho různých definicí zbraní, ale z lékařského hlediska by se dalo říci, že zbraň je předmět, určený ke způsobení nějakého poranění.

Lékař samozřejmě musí umět poznat, jakou zbraň zranění vzniklo. Pokud se budeme bavit jen o palných zbraních, tak sami jistě víte, že palné zbraně se dělí na kulové a brokové, na dlouhé a krátké a na jednoranové a víceranové.

V terminologii a rozdělení střelných poranění je u nás dost velký zmatek, způsobený zejména různou terminologií balistiků a lékařů. Naše odborná společnost soudního lékařství ČLS JEP se sice snaží tyto potíže řešit a ve spolupráci s Kriminologickým ústavem Praha vytvořit jednotnou terminologii – hlavně kvůli studentům, kteří se to musí učit – ale zatím postupujeme spíše drobnými krůčky... V medicíně rozlišujeme čtyři

Střelná PORANĚNÍ

prof. MUDr. MIROSLAV HIRT, CSc.,
zapsal DAVID KARÁSEK

» V okolí vsřelu často nacházíme stopy vtrysklých prachových zrn

typy střelných poranění, a sice nastřelení, ostřel, zástřel a průstřel.

Nejlehčí je **nastřelení**, kdy střela v důsledku své malé energie ani neprotrhne kožním krytem, narazí na povrch těla a volným pádem padá na zem. Takto se chovají zejména střely k tomu speciálně zkonstruované, jako jsou různé gumové střely používané bezpečnostními složkami a podobně.

U běžných zbraní používajících běžné střelivo může dojít k nastřelení v případě, že je energie střely nějakým způsobem snížena. Stává se tak většinou po odrazu od tvrdého materiálu. Zejména celoplašťové střely se po nárazu do oceli, betonu a podobného povrchu odrážejí a i po odrazu si uchovávají dostatek energie, aby dokázaly poranit. Další možností je střela vypálená z velké vzdálenosti, která zasáhne na samém konci své dráhy (nutno však podotknout, že na toto nelze spoléhat, neboť většina střel si uchová dostatek energie po celou dráhu letu). Nastřelení může způsobit i střela zpomalená průnikem nějakým materiálem, jako je třeba karoserie automobilu, strom nebo

i neprůstřelná vesta. Zvlášť u auta vám jistě nemusím vysvětlovat, že jediná dvě místa, za kterými se lze s jistým úspěchem krýt, jsou blok motoru nebo ocelové disky kol.

A poslední možností jsou střely vypálené do vzduchu. Velice často vidíme v televizi záběry z různých zemí, jak tam slaví nějaké vítězství střílením do vzduchu. A víte, je opravdu zajímavé, že nikoho ani nenapadne... že ono to tam nahoře nezůstane... a když si třeba o pár stovek metrů dál, ve zdánlivě naprosto bezpečné oblasti hrají děti, tak jim taková padající střela může způsobit i velmi vážné zranění, ne-li zabít.

Následkem nastřelení jinak může být jen větší či menší oděrka nebo krevní podlitina. Nicméně velká a těžká střela, která má velkou energii spíše svou hmotností než rychlostí letu, může například zlomit žebra nebo úderem způsobit vnitřní zranění, na které lze i zemřít. Nejnebezpečnější je, když taková střela zasáhne lebku – pokud dojde k fraktuře lebečních kostí, tak je to vždy ohrožení života. Je také nutno připomenout jev zvaný „commotio cordis“, otřes srdce. Při prudkém úderu do srdeční krajiny může dojít k zástavě srdce – občas se to stává například boxerům, ale nastřelení může tento jev způsobit také. A nemusí k němu dojít ani následkem použití nějaké speciální střely, může se to stát i při zásahu krajiny srdeční obyčejnou střelou přes neprůstřelnou vestu.

Ostřel je střelné poranění, při kterém střela zasáhne povrch těla tečně, střelný kanál je tedy po celé délce otevřený a komunikuje se zevním prostředím. Obvykle se objevuje na těch částech lidského těla, které jsou oblé, tedy hlava, rameno, hýždě, bok a podobně. Samozřejmě i ostřel může být životu nebezpečný, zejména na hlavě, kde opět hrozí poškození lebky a mozku. Tam opravdu rozhodují pouhé milimet-